

DE KATECHISMUS VAN DE KATHOLIEKE KERK
EEN PLAATSBEPALING VANUIT EEN HISTORISCH
PERSPECTIEF: MONDIAAL EN LOCAAL

J.Y.H.A. Jacobs

Inleiding

Op 30 maart 1995 werd in het Rijksmuseum Het Catharijneconvent te Utrecht, bijna tweeëneenhalf jaar na de verschijning van de Franse editie, de Nederlandse vertaling gepresenteerd van de *Katechismus van de Katholieke Kerk*.¹ Daarmee kreeg de katholieke geloofsgemeenschap in ons land de beschikking over het zoveelste specimen van een heel specifiek katechetisch genre, te weten het katechismusboek. *Katechismi*, meestal in vraag- en antwoordvorm, zijn in de voorbije eeuwen zowel in katholieke als reformatische kring een beproefd middel gebleken om de geloofsboodschap die opklinkt uit Schrift en Traditie aan te reiken en door te geven: van vader op zoon, van moeder op dochter. Maar gaat het in dit meest recente geval wel om het zoveelste specimen in een lange reeks? In hoeverre past dit zeker qua omvang indrukwekkende boek eigenlijk in de katechetische traditie van de katholieke kerk: wereldwijd en lokaal? Wat was de aanleiding tot deze katechismus? Hoe is het boek tot stand gekomen? En hoe verhoudt het zich tot het Tweede Vaticaans Concilie (1962-1965), waarvan het gedachtengoed nog steeds bepalend geacht wordt voor de geloofspraktijk van de katholieke kerk overal ter wereld, ook in haar betrekkingen naar de andere christelijke kerken toe?

In een drietal paragrafen wordt gepoogd bovenstaande vragen te beantwoorden en wel vanuit een kerkhistorische invalshoek. Daarbij wordt de situatie van de katholieke kerk in Nederland zoveel mogelijk tot uitgangspunt genomen. Maar omdat die kerk als 'ecclesia particularis' tegelijkertijd deel uitmaakt van de universele katholieke kerk en het in dit geval bovendien gaat om een initiatief waarvan de oorsprong buiten ons land is gelegen, kan de mondiale context niet buiten beschouwing blijven. Hoewel de nadruk ligt op de negentiende en twintigste eeuw, zullen de daaraan voorafgaande eeuwen waar nodig eveneens aan de orde komen: de katechetische traditie van de katholieke kerk kent immers een geschiedenis die zo oud is als die kerk zelf. Sporen daarvan treffen wij op een groot aantal pagina's van de voorliggende katechismus aan. De

1. *Katechismus van de Katholieke Kerk*, Baarn-Kampen, 1995 (in totaal 733 pagina's).